

• آریایی ها:

حدود چهار هزار سال پیش، مردمانی کوچ نشین که خود را آریایی می نامیدند از مناطق شمال دریای خزر به تدریج به سمت جنوب مهاجرت کردند

• سه قوم بزرگ آریایی ها:

۱- مادها ۲- پارت ها ۳- پارس ها

• قبایل ماد در شمال غرب ایران به صورت پراکنده زندگی می کردند و پراکنده زندگی کردن موجب شده بود که آنها ضعیف باشند و هر چند وقت یک بار همسایه های قدرتمندشان می کردند و چرا ضعیف شدند:

قبایل ماد در شمال غرب ایران به صورت پراکنده زندگی می کردند و پراکنده زندگی کردن موجب شده بود که آنها ضعیف باشند و هر چند وقت یک بار همسایه های قدرتمندشان مانند آشوری ها به آنها حمله کنند و اموالشان را به غارت ببرند

• دهیوک که بود و چگونه به عنوان فرمانروا انتخاب شد:

در یکی از قبایل ماد، فردی به نام دهیوک زندگی می کرد که به دلیل خوش رفتاری و عدالت خواهی بین همه ی قبیله ها محبوبیت داشت. سرانجام سران قبایل تصمیم گرفتند او را به عنوان فرمانروا انتخاب کنند

• دهیوک کدام شهر را پایتخت خود قرار داد و چگونه قدرتمند شدند؟

دهیوک بر فراز تپه ای در شهر هگمتانه (همدان امروزی) قلعه ای ساخت و آنجا را به پایتختی خود انتخاب کرد. مادها به تدریج قدرتمند شدند و بر دشمنان خود غلبه کردند. بدین ترتیب اولین حکومت قدرتمند در ایران به دست مادها پایه گذاری شد

• رئیس یکی از قبایل پارس، فردی به نام

هخامنش

بود. بنیانگذار سلسله هخامنشیان

کوروش

بود که از نوادگان هخامنش بود.

• کوروش چگونه به پادشاهی رسید و توانست قلمرو هخامنشیان را گسترش دهد؟

کوروش توانست آخرین پادشاه مادها را در جنگی شکست بدهد و حکومت مادها را سرنگون کند. کوروش در دوران حکومت خود پیروزی های زیادی به دست آورد. او به بابل (عراق) و لیدی (ترکیه امروزی) حمله کرد و قلمرو ایران را از خلیج فارس تا دریای مدیترانه گسترش داد

• رفتار کوروش با مردم:

کوروش پادشاهی خردمند بود و با مردم سرزمین هایی که فتح می شد با نرمی و عدالت رفتار می کرد. مورخان این موضوع را از روی منشوری که از وی به جا مانده است دریافته اند

• بعد از کوروش، پادشاهان دیگری از هخامنشیان به سلطنت رسیدند که معروفترین آنها **داریوش بزرگ** است.

• مشکلات زمان داریوش

او زمانی به سلطنت رسید که در بیشتر قلمرو هخامنشیان، شورش ها و نابسامانی هایی شکل گرفته بود. داریوش با عزم و اراده با شورشیان جنگید و آنها را شکست داد و موفق شد دوباره حکومت هخامنشیان را قدرتمند سازد

و چگونگی قدرتمند کردن حکومتش:

• داریوش دستور داد نقش برجسته ای به یاد پیروزی های او در جنگ با دشمنان بردامنه ی **کوه بیستون** حجاری کنند.

• چرا از حکومت هخامنشی می توان به عنوان نخستین امپراتوری جهانی یاد کرد:

زیرا در زمان کوروش و داریوش، قلمرو جغرافیایی هخامنشیان، بیشتر کشورهای مهم آن روز را در بر می گرفته است

• در زمان هخامنشیان ، جنگ های متعددی بین ایران و **یونان** رخ داد .

• هنگامی که اسکندر مقدونی در یونان به قدرت رسید ، حکومت هخامنشی در وضعیتی بود :
حکومت هخامنشی ضعیف و ناتوان شده بود . اسکندر از این موقعیت استفاده کرد و یونانیان را به انتقام جویی از ایرانیان فرا خواند سپاهیان تحت فرمان او در چند جنگ ، سپاه هخامنشی را شکست دادند و ایران را فتح کردند .

• در نتیجه حمله اسکندر بسیاری از شهرهای ایران از جمله **تخت جمشید** به آتش کشیده شد .

• اسکندر علاوه بر ایران ، مصر و قسمت هایی از هندوستان را تصرف کرد . او سرانجام در جوانی و در اوج کشورگشایی بر اثر بیماری در گذشت
تصرف کرد ؟ و سرانجام او چه شد؟

• پس از مرگ اسکندر ، ایران به دست **سلوکوس** یکی از سرداران او افتاد . وی سلسله ی **سلوکیان** را تأسیس کرد .

• رئیس یکی از قبایل پارت ملقب به **اشک** یا **ارشک** بود .

• رئیس یکی از قبایل پارتی ملقب به اشک یا ارشک با هدف مقابله با سلوکیان ، پارتیان و دیگر اقوام ایرانی را متحد کرد . او با استفاده از اختلافات سلوکیان توانست قسمت هایی از ایران را آزاد کند . مورخان وی را موسی سلسله اشکانی می دانند

• جانشینان اشک به مبارزه با سلوکیان ادامه دادند و موفق شدند به تدریج سایر مناطق ایران را از زیر سلطه ی سلوکیان نجات دهند . به این ترتیب در زمان فرمانروایی مهرداد دوم ، حکومت اشکانی به امپراتوری قدرتمند تبدیل شد

• آخرین حکومت پیش از ورود اسلام به ایران سلسله **ساسانیان** است . موسس سلسله ساسانیان **اردشیر بابکان** است که بر علیه **اشکانیان** قیام کرد .

• یکی از مهم ترین پادشاهان ساسانی که بود ؟ اقدام او را بنویسید
شاپور اول - در زمان او وسعت قلمرو ایران بسیار زیاد شد و او توانست امپراتور روم (والریانوس) را شکست دهد

• سرانجام سلسله ساسانی چگونه سقوط کرد؟
با حمله ی اعراب مسلمان و شکست های متعدد سپاهیان ساسانی ، سرانجام با قتل یزدگرد سوم آخرین پادشاه ساسانی، این سلسله در سال ۶۵۱ میلادی به پایان رسید

• مبدأ تاریخ ما مسلمانان **هجرت پیامبر(ص) از مکه به مدینه** است و به آن **تاریخ هجری** گفته می شود .

• مورخان برای تعیین زمان رویدادهای پیش از اسلام از **تقویم میلادی** استفاده می کنند . مبدأ تقویم میلادی **تولد حضرت مسیح(ع)** است و نشانه اختصاری آن حرف **م** است .